

การสังเคราะห์ขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้
เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา*

The Synthesis of Learning Steps' Creative Thinking in English Using
the Content of Community and Local Wisdom for Elementary Student

แสงจันทร์ กะลาม

Saengchan Kalam

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

Faculty of Education, Roi -Et Rajabhat University, Thailand.

Corresponding Author's Email: saengchankalam@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสังเคราะห์ขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การประชุมกลุ่มย่อย และการบรรยายเชิงวิเคราะห์ กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 12 คน กลุ่มเป้าหมายในการสนทนากลุ่มเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วยแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และการบรรยายเชิงวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า ขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1. การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น 2. การค้นคว้าและแลกเปลี่ยนข้อมูล 3. การเขียนคำและประโยค 4. การสร้างสรรค์เรื่องหรืองานใหม่ และ 5. การนำเสนอผลงาน ขั้นตอนการเรียนรู้ดังกล่าวส่งเสริมให้นักเรียนสามารถคิดสร้างสรรค์ทางภาษา และมีคุณลักษณะในการใช้ภาษาอังกฤษมาสร้างสรรค์และแสดงออกถึงความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น

คำสำคัญ: ความคิดสร้างสรรค์; คิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษ; ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น; การเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา

Abstract

This research article aimed to synthesis of learning steps of Creative Thinking Using the Content of Community and Local Wisdom. Document analysis, in-depth interview, focus group

---

*Received January 9, 2021; Revised March 1, 2021; Accepted May 18, 2021

discussion and analytic description were used as research methodology. Target group for in-depth interview were 12 stakeholders. Target group for focus group were 7 experts. Research instruments are document analysis form, and fieldnotes of in-depth interviews and focus group. Data were analyzed by content analysis and analytic description.

Research result showed that there were 5 steps for learning of creative thinking using the content of community and local wisdom, include 1) Motivation in community and wisdom learning 2) Exploring and Sharing, 3) Writing words and sentences, 4) Creating a story or new works in English, and 5) Presentation. These steps encourage students able to create new works in English, develop creative thinking skills, and presenting English skills using the content of community and local wisdom.

Keywords: Creative Thinking; Creative Thinking in English; Community and Local Wisdom; Elementary Student Learning

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับชาวต่างชาติ จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ ภาษาอังกฤษเป็นประโยชน์มากในยุคข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีที่ต้องใช้ในการสืบค้นข้อมูลและการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น การศึกษา สังคม เศรษฐกิจ ศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี ซึ่งเป็นเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศโดยตรง (Bureau of Academic Affairs and Educational Standards, 2010) โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญซึ่งนอกจากจะมีความสามารถในการแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต การใช้เทคโนโลยี ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการสื่อสารและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดเป็นระบบ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดอย่างสร้างสรรค์ (Bureau of Academic Affairs and Educational Standards, 2010)

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมและวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีสาระสำคัญในหมวด 4 ว่าด้วยการจัดกระบวนการเรียนรู้แก่ครู ผู้บริหารและสถานศึกษาไว้ โดยในด้านหลักการจัดการเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ เต็มศักยภาพ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทุกเวลา สถานที่ ส่วนด้านการจัดเนื้อหาสาระ ให้จัดสาระทั้งทางด้านความรู้ คุณธรรม และกระบวนการเรียนรู้ คือ เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์กับสังคม ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย ซึ่งครูผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาของผู้เรียนและภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้เรียนไปสู่การเรียนรู้ด้านภาษาและการคิดสร้างสรรค์

ด้วย โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นวัยที่ต้องพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่สามารถพัฒนาไปพร้อมกันกับการเรียนรู้ด้านภาษาได้ (Safford, and Barrs, 2005)

ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถของสมองที่คิดได้กว้างไกลหลายแง่มุม จนก่อให้เกิดความคิดใหม่ที่แตกต่างจากเดิม โดยมีการบูรณาการจากประสบการณ์เดิม หรือความรู้ทั้งหมดที่ผ่านมา ทำให้เกิดการเรียนรู้ไปสู่การประดิษฐ์ คิดค้น และการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ (Sopakool, 2020) โดยกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ของ Torrance (1964: 1969) มี 4 องค์ประกอบ คือ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่อง ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การสร้างคำจากภาพ การแต่งประโยคจากคำ การแต่งเรื่องใหม่จากคำและประโยค การแต่งเพลงและบทกวี การใช้บทบาทสมมติ การแสดงละคร การสร้างสถานการณ์จำลอง ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลาย และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสามารถบูรณาการเนื้อหาของกลุ่มสาระอื่น เช่น เนื้อหาของชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาต่อยอดการพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ทางภาษาได้ตามกระบวนการของการคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์

ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งในหลักสูตรนี้เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการ ดังนั้นการที่นักเรียนจะได้เรียนรู้เนื้อหาทั้งบริบทของชุมชนผ่านการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ทางภาษาซึ่งจะเป็นการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในขณะเดียวกันยังได้พัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษและพัฒนาการคิดด้วย ขั้นตอนการสอนที่ได้จากงานวิจัยนี้ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาจะได้นำไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาของชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวของผู้เรียนไปสู่การเรียนรู้ด้านภาษาและได้แนวทางการสอนเพื่อพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสังเคราะห์ขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) ซึ่งประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร (Document analysis) เครื่องมือวิจัยที่ใช้คือ แบบวิเคราะห์เอกสาร ใช้สำหรับรวบรวมและวิเคราะห์แนวคิด หลักการ และทฤษฎีโดยกำหนดประเด็นสำคัญใน

การวิเคราะห์เอกสารคือขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 12 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในระดับประถมศึกษา 2 คน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา 6 คน และอาจารย์ที่สอนนักศึกษาครูประถมศึกษา จำนวน 4 คน ซึ่งเลือกแบบเจาะจง โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกคือ 1) ผู้บริหารต้องมีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี 2) ครูผู้สอนจะต้องมีประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาอย่างน้อย 2 ปี และ 3) อาจารย์ที่สอนนักศึกษาครูประถมศึกษา จะต้องมีประสบการณ์ในการสอนนักศึกษาครูและการนิเทศนักศึกษาครูระดับประถมศึกษาอย่างน้อย 3 ปี

ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการศึกษา 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) เครื่องมือวิจัยที่ใช้คือ แบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งได้รับการออกแบบให้มีแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยกำหนด ประเด็นสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึกคือการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา 2) การจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) กลุ่มเป้าหมายในประชุมกลุ่มย่อยเป็นผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 4 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน จำนวน 3 คน เครื่องมือวิจัยที่ใช้คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ซึ่งได้รับการออกแบบให้มีประเด็นการสนทนากลุ่ม โดยประเด็นสำคัญในการสนทนากลุ่มคือขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 การรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และ การจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1-22 พฤศจิกายน 2563 โดยมีขั้นตอนและ รายละเอียดดังนี้ 1. ดำเนินการรวบรวมเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา 2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 12 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในระดับประถมศึกษา 2 คน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา 6 คน และอาจารย์ที่สอนนักศึกษาครูประถมศึกษา จำนวน 4 คน ซึ่งเลือกแบบเจาะจง โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกคือ 1) ผู้บริหารต้องมีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี 2) ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจะต้องมีประสบการณ์ในการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาอย่างน้อย 2 ปี และ 3) อาจารย์ที่สอนนักศึกษาครูประถมศึกษา จะต้องมีประสบการณ์ในการสอนนักศึกษาครูและการนิเทศนักศึกษาครูระดับประถมศึกษาอย่างน้อย 3 ปี และ 3. การจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2563 กลุ่มเป้าหมายในประชุมกลุ่มย่อยเป็นผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 4 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน จำนวน 3 คน

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) วิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา 2) วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษ โดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา 3) วิเคราะห์ผลการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา 4) ทำการบรรยายเชิงวิเคราะห์ขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

ขั้นตอนที่ 6 สรุปผลการศึกษาวิจัย และการนำเสนอผลการศึกษาวิจัย

ผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อสังเคราะห์ขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์เอกสาร วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก และวิเคราะห์ผลการการประชุมกลุ่มย่อย พบว่า ผลการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยได้วิเคราะห์เอกสารแนวคิดของนักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่าน ได้แก่ Treffinger (2004); Davis (2004); Australia Curriculum (2020); Torrance (2004); Wilson (2015); Faroh et al. (2020); Pahl, and Rowsell (2005); Ditsakul (2019) ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

ขั้นตอนการ สอนคิด สร้างสรรค์	Donald J. Treffinger (2004)	Gary A. Davis (2004)	Australia Curriculum (2020)	E. Paul Torrance (2004)	Anthony Wilson (2015)	Istiq' Faro et al. (2020)	Kate Pahl, and Jennifer Rowsell (2005)	Praphatsorn Ditsakul (2019)	รวม
Motivation in community and wisdom learning	✓		✓	✓	✓		✓		5
Exploring and sharing	✓	✓	✓	✓	✓			✓	6

ขั้นตอนการ สอนคิด สร้างสรรค์	Donald J. Treffinger (2004)	Gary A. Davis (2004)	Australia Curriculum (2020)	E. Paul Torrance (2004)	Anthony Wilson (2015)	Istiq' Faro et al. (2020)	Kate Pahl, and Jennifer Rowsell (2005)	Praphatsorn Ditsakul (2019)	รวม
Writing words and sentences		✓	✓	✓		✓	✓		5
Creating a story or new works		✓	✓		✓	✓	✓	✓	6
Presentation	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8

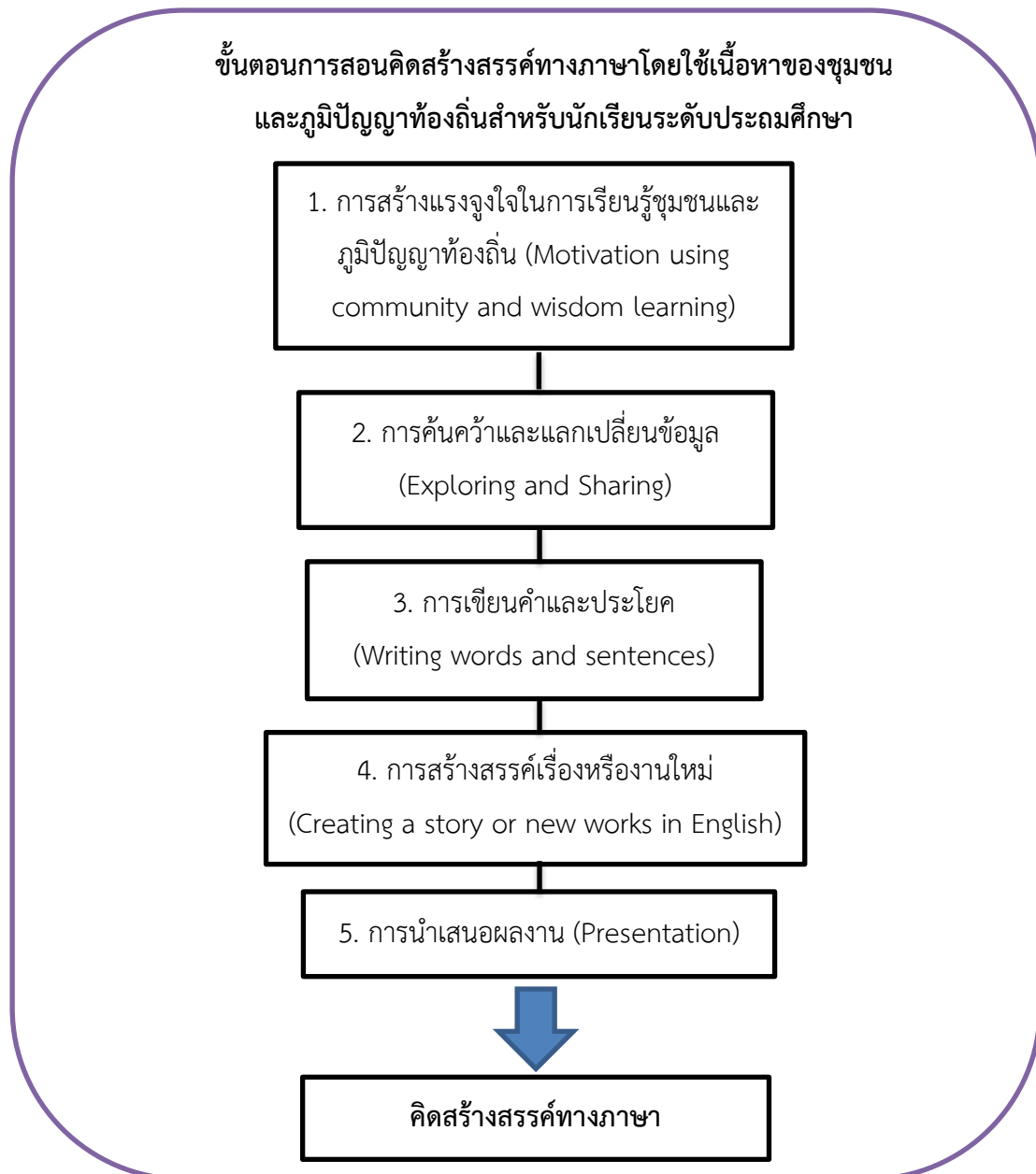
จากตารางที่ 1 สามารถสังเคราะห์ขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) การค้นคว้าและแลกเปลี่ยนข้อมูล 3) การเขียนคำและประโยค 4) การสร้างสรรค์เรื่องหรืองานใหม่ และ 5) การนำเสนอผลงาน แต่ละขั้นมีรายละเอียดดังนี้ 1. การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น (Motivation Using Community and Wisdom Learning) หมายถึง ครูผู้สอนตั้งคำถามหรือมีกิจกรรมเพื่อนำไปสู่การสร้างความสนใจให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น 2. การค้นคว้าและแลกเปลี่ยนข้อมูล (Exploring and Sharing) หมายถึง การให้ผู้เรียนได้อ่าน ศึกษาค้นคว้าจากภาพถ่าย ภาพวาด หรือหนังสือที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นข้อมูล ซึ่งอาจเป็นข้อมูลภาษาอังกฤษที่ครูเตรียมมาไว้ให้ 3. การเขียนคำและประโยค (Writing Words and Sentences) หมายถึง การเขียนคำและ/หรือประโยคภาษาอังกฤษให้มากที่สุดที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น 4. การสร้างสรรค์เรื่องหรืองานใหม่ (Creating a Story or New Works in English) หมายถึง การเขียนเรื่องใหม่ ในขั้นนี้รวมถึงการแต่งบทกวี บทกลอน แต่งเพลง แต่งนิทาน แต่งบทละคร แต่งการ์ตูน การวาดภาพประกอบการแต่งเรื่องต่าง ๆ และ 5. การนำเสนอผลงาน (Presentation) หมายถึง การนำผลงานของตัวเองที่เกี่ยวข้องกับการคิดสร้างสรรค์ทางภาษา มานำเสนอหน้าชั้นเรียนและพูดอธิบายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของตนเองและการนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคต

ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการเรียนรู้ที่สังเคราะห์ขึ้นและรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน เพื่อพิจารณาในการสนทนากลุ่ม มีข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่มดังนี้ คือ ผู้เชี่ยวชาญให้ปรับแก้ขั้นตอนการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสม ครอบคลุมและมีรายละเอียดที่ชัดเจนมากขึ้นในขั้นที่ 2 โดยให้เพิ่มกิจกรรมการอ่าน โดยเปลี่ยนชื่อเป็นการค้นคว้าและนำเสนอข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนตระหนักถึงสิ่งที่ต้องเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น และนักเรียนจะได้ฝึกทักษะการค้นคว้า การอ่าน และการฟังภาษาอังกฤษอีกด้วย และปรับแก้ในขั้นที่ 5 โดยให้นักเรียนได้มีโอกาสในการพูดนำเสนอ

ผลงาน โดยใช้คำว่า การนำเสนอผลงาน และผู้เชี่ยวชาญเสนอให้ทุกขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสอนคิดทางภาษาจะต้องให้นักเรียนใช้ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน

องค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัยครั้งนี้พบองค์ความรู้ใหม่ในแง่ของการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาโดยใช้เนื้อหาของชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

จากภาพที่ 1 อธิบายได้ว่าขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาโดยใช้เนื้อหาของชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นการสร้างแรงจูงใจ

ในการเรียนรู้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ครูผู้สอนตั้งคำถามหรือมีกิจกรรมเพื่อนำไปสู่การสร้าง ความสนใจให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ขั้นที่ 2 ขั้นการค้นคว้าและแลกเปลี่ยนข้อมูล หมายถึง การให้ผู้เรียนได้อ่าน ศึกษาค้นคว้าจากภาพถ่าย ภาพวาด หรือหนังสือที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและภูมิ ปัญญาท้องถิ่น ซึ่งอาจเป็นข้อมูลภาษาอังกฤษที่ครูเตรียมมาไว้ให้ ขั้นที่ 3 ขั้นการเขียนคำและการประโยค หมายถึง การเขียนคำและประโยคภาษาอังกฤษให้มากที่สุดที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ขั้นที่ 4 ขั้นการสร้างสรรค์เรื่องหรืองานใหม่ หมายถึง การเขียนเรื่องใหม่ ในขั้นนี้รวมถึงการแต่งบทกวี บทกลอน แต่งเพลง แต่งนิทาน แต่งบทละคร แต่งการ์ตูน การวาดภาพประกอบการแต่งเรื่องต่าง ๆ และ ขั้นที่ 5 ขั้นการ นำเสนอผลงาน หมายถึง การนำผลงานของตัวเองที่เกี่ยวข้องกับการคิดสร้างสรรค์ทางภาษา มานำเสนอหน้า ชั้นเรียนและพูดอธิบายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของตนเองและการ นำไปใช้ประโยชน์ในอนาคต

เมื่อนักเรียนในระดับประถมศึกษาได้รับการเรียนรู้ตามขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์โดยใช้เนื้อหา ของชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นแล้ว นักเรียนจะได้แสดงออกถึงการมีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาผ่านการ แต่งเรื่องใหม่และการทำชิ้นงานที่แสดงออกถึงการคิดสร้างสรรค์ที่แปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร และผู้เรียนยังได้เรียนรู้ บริบทของชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการเรียนรู้เรื่องใกล้ตัวและเรื่องในชุมชน จะทำให้นักเรียนเกิดความ ภาคภูมิใจที่ได้อาศัยในชุมชนที่มีภูมิปัญญาของตนเอง เกิดการปฏิสัมพันธ์ของคนในชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรม ทางวัฒนธรรม อันจะเกิดการซึมซับการมีส่วนร่วมกิจกรรมในชุมชน และเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ในอนาคต

อภิปรายผลการวิจัย

ขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาดังกล่าวข้างต้นเป็นไปตามกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ของ Torrance (1964: 1969) และสอดคล้องกับหลักการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ของ Wilson (2015) ที่ได้ เสนอว่าการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาจะต้องมีสถานการณ์ให้เด็กคิด ให้เด็กได้เขียน และได้สร้างสรรค์ทาง ภาษาในหลากหลายรูปแบบ ขั้นแรกเป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กอยากเรียนรู้ (Australia Curriculum, 2020; Torrance, 2004; Pahl, and Rowsell, 2005) และการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์สามารถใช้ เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sopakool (2020) ที่ได้ศึกษา การพัฒนาหลักสูตรกิจกรรมการคิดสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างนวัตกรรมที่บูรณาการภูมิ ปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ส่วนขั้นตอนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทาง ภาษาที่สำคัญคือการค้นคว้า การอ่าน และการศึกษาข้อมูลพร้อมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของ Treffinger (2004); Davis (2004); Australia Curriculum (2020); Torrance (2004); Wilson (2015) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ditsakul (2019) ขั้นตอนการเขียนคำและประโยค ก็เป็นขั้นตอนที่หนึ่ง ที่สำคัญในการส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ทางภาษา สอดคล้องกับ Torrance (1964: 1969) ที่เน้นกระบวนการ ของการคิดสร้างสรรค์ คือ ความคิดคล่อง ที่ผู้เรียนสามารถคิดคำและประโยคให้มากที่สุดถือว่ามีความคิดคล่อง

ในการเขียนคำและประโยค นอกจากนี้ขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของเด็กประถมศึกษาที่เน้นการนำภาษาไปใช้แต่งเรื่องใหม่หรือสร้างผลงานใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับ Torrance (1964: 1969) ที่กล่าวถึงกระบวนการของการคิดสร้างสรรค์ คือ คิดริเริ่ม คิดยืดหยุ่น และคิดละเอียดลออ หมายถึงผลงานแปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร ผลงานแสดงถึงการคิดยืดหยุ่น และคิดละเอียดลออ ซึ่งแสดงออกจากการใช้ภาษา เช่น การเขียนการ์ตูนดิจิทัล ดังเช่นงานวิจัยของ Faroh et al. (2020) และการพูดแสดงความคิดเห็น การอธิบาย และนำเสนอผลงานที่แสดงผลของการคิดสร้างสรรค์ เช่น Treffinger (2004); Australia Curriculum (2020); AWilson (2015); Pahl, and JRowsell (2005); Ditsakul (2019)

อีกทั้งขั้นตอนกิจกรรมการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ (Bureau of Academic Affairs and Educational Standards, 2010) ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ซึ่งรวมทั้งเนื้อหาของชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ ตลอดจนมีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญซึ่งนอกจากจะมีความสามารถในการแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต การใช้เทคโนโลยี ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการสื่อสารและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดเป็นระบบ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดอย่างสร้างสรรค์

สรุป

จากผลการวิจัยนี้ได้ขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาของชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น (Motivation Using Community and Wisdom Learning) หมายถึง ครูผู้สอนตั้งคำถามหรือมีกิจกรรมเพื่อนำไปสู่การสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ขั้นที่ 2 ขั้นการค้นคว้าและแลกเปลี่ยนข้อมูล (Exploring and Sharing) หมายถึง การให้ผู้เรียนได้อ่าน ศึกษาค้นคว้าจากภาพถ่าย ภาพวาด หรือหนังสือที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งอาจเป็นข้อมูลภาษาอังกฤษที่ครูเตรียมมาไว้ให้ ขั้นที่ 3 ขั้นการเขียนคำและประโยค (Writing Words and Sentences) หมายถึง การเขียนคำและการประโยคภาษาอังกฤษให้มากที่สุดที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ขั้นที่ 4 ขั้นการสร้างสรรค์เรื่องหรืองานใหม่ (Creating a Story or New Works in English) หมายถึง การเขียนเรื่องใหม่ ในขั้นนี้รวมถึงการแต่งบทกวี บทกลอน แต่งเพลง แต่งนิทาน แต่งบทละคร แต่งการ์ตูน การวาดภาพประกอบการแต่งเรื่องต่าง ๆ และ ขั้นที่ 5 ขั้นการนำเสนอผลงาน (Presentation) หมายถึง การนำผลงานของตัวเองที่เกี่ยวข้องกับการคิดสร้างสรรค์ทางภาษา มานำเสนอหน้าชั้นเรียนและพูดอธิบายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการคิดสร้างสรรค์ทางภาษาของตนเองและการ

นำไปใช้ประโยชน์ในอนาคต จากขั้นตอนการสอนดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาที่จะนำไปใช้สอนภาษาเพื่อให้นักเรียนได้มีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษา ในขณะที่เดียวกันก็ได้เรียนรู้ภาษาผ่านเนื้อหาในชุมชนและท้องถิ่นของตนไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา สามารถนำขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาไปใช้ในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ คุณลักษณะ หรือสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการคิดสร้างสรรค์ทางภาษาโดยใช้เนื้อหาของชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น และสามารถปรับใช้เนื้อหาอื่น ๆ นำมาสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับผลของการขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาไปใช้เพื่อขยายองค์ความรู้จากการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะที่สำคัญของ นักเรียนในศตวรรษที่ 21

2.2 ควรนำขั้นตอนการสอนคิดสร้างสรรค์ทางภาษาอังกฤษโดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษานี้ไปใช้ในการพัฒนาความสามารถในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาครูสาขาวิชาการประถมศึกษาและสาขาภาษาอังกฤษ และขยายผลไปสู่การนำหน่วยการเรียนรู้ไปใช้ในโรงเรียนที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษสนใจที่จะนำไปใช้สอนและศึกษาผลการใช้ต่อไป

References

- Australia Curriculum. (2020). *Critical and Creative Thinking learning continuum*. Retrieved November 22, 2020, from <https://www.australiancurriculum.edu.au/curriculum/>
- Bureau of Academic Affairs and Educational Standards. (2010). *Core Curriculum of Basic Education in 2008*. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federations of Thailand, Ltd.
- Ditsakul, P. (2019). *Management Innovation of Primary Schools Based Concept of Developing Students' Creativity*. (Doctoral Dissertation). Chulalongkorn University. Bangkok.
- Istiq Faroh, N., Mustadi, S., & Mustad, A. (2020). Improving elementary school students' Creativity and writing skills through digital comics. *Ilkogretim Online - Elementary*

Education Online, 19(2), 426-435.

Pahl, K., & Rowsell, J. (2005). *Literacy and Education*. United Kingdom: Great Britain by T.J. International, Padstow, Cornwall.

Safford, K., & Barrs, M., (2005). *Creativity and Literacy: many routes to meaning Children's language and literacy learning in creative arts projects* (Research Report). United Kingdom: Center for Literacy in Primary Education.

Sopakool, A. (2020). The study of activities curriculum to enhance creative innovation abilities integrated local wisdom of secondary students' in Nongbua Lampoo Province. *Journal of Physics*, 1667.

Treffinger, J. D. (2004). *Creativity and Giftedness*. USA: Corwin Press.

Torrance, E. P. (2004). *Creativity and Giftedness*. USA: Corwin Press.

Torrance, E. P. (1964). *Creative: Progress and Potential*. New York: McGraw-Hill.

Torrance, E. P. (1969). *Creativity*. Belmont. CA: Fearon.

Wilson, A. (2015). *Creativity in Primary Education*. (3rd ed.). United Kingdom: CPI Group td.